

עפ"ג 29062/04/15 - יצחק חגולי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 29062-04-15

לפני כבוד השופט רפי כרמל, אב"ד
כבוד השופט כרמי מוסק
כבוד השופטת שירלי רנר

יצחק חגולי
ע"י ב"כ עו"ד יהודה שושן

המערער

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים מיום 4.3.15 (כב' הש' איתן קורנהאוזר), בת.פ. 4803-12-13.

2. המערער הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בשתי עבירות של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק") ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק. בגין עבירות אלו, נגזרו על המערער 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, 5 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 2,000 ש"ח וצו מבחן למשך שנה.

הערעור מופנה כנגד חומרת העונש.

3. כתב אישום נפרד הוגש נגד שותפו של המערער, יהודה בצרי (להלן: "בצרי"), במסגרת ת"פ 4739-12-13 בבית משפט השלום בירושלים. בצרי הורשע על פי הודאתו בעשר עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. ביום 6.5.15 נגזר דינו והושת עליו עונש של ביצוע עבודות של"צ בהיקף של 180 שעות, עונשי מאסר מותנים וקנס בסך 10,000 ש"ח. לא הוגשו ערעורים.

4. המערער קיבל מבצרי, נכדו של יו"ר עמותת "ישיבת עמלי תורה", 3 שיקים כשהם ריקים, למעט היותם חתומים בחותמת ישיבת עמלי תורה ובחתימה של אחד המורשים לחתום על השיקים. ביום 24.7.10 מסר הנאשם, כשהוא מזדהה בשם יעקב ליברמן, לחברה להמרת מטבע בשם "י.ח. דייטש בע"מ", את השיקים, רשם עליהם סכום מצטבר של 34,400 ש"ח וקיבל תמורתם סכום מזומן בהפחתת עמלה בסך 100 ש"ח.

לאחר חקירתו במשטרה, ביום 30.8.10, התקשר הנאשם למתלון, עזרא ישראל בצרי, חבר ועד בעמותת "ישיבת עמלי תורה" ומורשה חתימה בשיקים הנ"ל, הזדהה בשם "איציק" ואמר כי הוא מוכן לשלם את סכום השיקים שנפרעו, בכפוף לביטול התלונה. המתלון הורה לנאשם לפנות לבנק איגוד. ביום 1.9.10, התקשר הנאשם למתלון והזדהה כעובדת בבנק איגוד, אמר לנאשם כי הגיע אדם לשלם עבור השיקים שנפדו וכי על המתלון לכתוב מכתב לפיו אין לעמותה תביעה נגד מר אברמוביץ בגין השיקים. המתלון שלח המכתב באמצעות פקס שמספרו מסר לו הנאשם.

בנוסף, במועדים שונים, מסרו הנאשם ובצרי לבעלי עסקים שונים שיקים ללא כיסוי מחשבונו של בצרי בבנק הפועלים בתמורה למוצרים שונים (ממתקים, ספרים ומחשבים) בשווי כולל של 73,695 ש"ח.

5. בית משפט קמא עמד על חומרת מעשיו של המערער, נסיבותיו האישיות והמלצת שירות המבחן. חומרת עבירות המרמה הנה בפגיעתן בקניינו של קורבן העבירה ובמרקם חיי המסחר התקינים. נקבע, כי רמת הענישה נגזרת מהיקף המרמה ונסיבותיה ונעה בין מאסר מותנה לצד של"צ ועד למאסר בפועל. נסיבות העניין מקימות שני אירועים- הראשון, הקשור לעמותה, מתאפיין בתכנון מוקדם, תעוזה, היקף הנזק משמעותי בסך כ- 34,000 ש"ח. לאחר חשיפת המעשה, הנאשם לא נטל אחריות ופעל במהלך מתוכנן ומתוחכם לשיבוש מהלכי החקירה. השני- הנאשם קיבל לידי מוצרים בתמורה לשיקים חסרי כיסוי של האחר, היקף הנזק גבוה כ- 73,000 ₪, ובו טמונה חומרת המעשה. נסיבות האירועים שונות, אך בשקלול נקבע מתחם ענישה זהה אך נפרד לכל אחד מהאירועים, חודשיים מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל, בצירוף מאסר מותנה וקנס בגובה של 1,500 - 8,000 ש"ח. לעניין העונש ההולם- לחובת המערער הרשעה קודמת בעבירות של אלימות, הפרעה לשוטר והעלבת עובד ציבור. בנוסף, נדון הנאשם ללא הרשעה בגין עבירת תגרה. בגין אלו, ריצה הנאשם עבודות של"צ. שירות המבחן התרשם כי המערער טרם הבין את המניעים להתנהגותו, הוא סובל מנטייה לאימפולסיביות ומכאן מנזקקות טיפולית. לצד זאת, המערער צעיר בגילו, קיבל אחריות מלאה על מעשיו, שירות המבחן ובית המשפט התרשמו ממודעותו לפסול שבהתנהגותו וברצונו לעלות על דרך חיים נורמטיבית. הנאשם עובד בעבודה סדירה בענף המלונאות באילת, לא נפתחו נגדו תיקים חדשים.

במכלול הדברים, קבע בית משפט קמא כי יש לסייע בידי הנאשם באופן שיתרום לו, והחברה תצא נשכרת.

לפיכך קיבל את המלצת שירות המבחן והטיל על הנאשם 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, 5 חודשי מאסר על תנאי אם יבצע תוך 3 שנים עבירת מרמה או שיבוש מהלכי משפט, קנס בסך 2,000 ש"ח וצו מבחן לשנה.

הערעור

6. יסודו של הערעור בשלושה אדנים: האחד, עקרון אחידות הענישה; השני, גילו הצעיר של הנאשם והשתייכותו לקבוצת הבגירים-צעירים; השלישי, חלוף הזמן ושיקולי שיקום.

האדן הראשון- נטען כי בצרי הורשע בעבירות חמורות יותר והושת עליו עונש מקל של ביצוע עבודות של"צ חלף עבודות שירות. עונשו של המערער עומד ביחס הפוך לחומרת העבירות בהן הורשע בהשוואה לעונשו של בצרי ומכאן הפגיעה המהותית בעקרון אחידות הענישה. המדובר בשני נאשמים שונים המורשעים בגדרה של אותה פרשה ויש לשמור על יחס של שקילות בין מבצעי העבירה על פי חלקם בפרשה. כך גם, מתחם הענישה שנקבע בעניינו של המערער (חודשיים מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד עשרה חודשי מאסר) חמור ממתחם הענישה שנקבע בעניינו של בצרי (של"צ בהיקף נרחב ועד מספר חודשי מאסר בפועל), ובכך ישנה פגיעה נוספת בעקרון אחידות הענישה.

האדן שני- בית משפט קמא לא שקלל כראוי את גילו הצעיר של המערער על סף הקטינות. בקביעת מתחם העונש על בית המשפט להתחשב ביכולתו של המערער להבין את מעשיו, משמעותם והפסול שבהם, לרבות בשל גילו הצעיר. היעדר הנמקה בקביעת מתחם הענישה המתייחסת לגילו הצעיר של המערער, תומכת בהתערבות ערכאת הערעור.

האדן השלישי- לא ניתן ביטוי לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות, ארבע שנים, במהלכן עבר הנאשם כבר כשרת דרך משמעותית בשיקומו. עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות יפגע בעיסוקו של המערער כמנהל חברת "פירסט קלאס" האחראית על תפעול הבניין בו פועלת מחלקה סיעודית המטפלת בקשישים ומאליו תפגע בתפקוד המחלקה.

בסיכומי של עניין, עתר המערער לקבוע בעניינו מתחם ענישה של"צ ועד 6 חודשי מאסר בפועל. כן עתר, בהתאם לעקרון אחידות הענישה, לבטל את עונש המאסר ולהטיל עליו עבודות של"צ.

7. לטענת המשיבה, בין היתר, כתב האישום המתוקן בעניין בצרי, כולל עשרה אירועים של מתן שיקים ללא כיסוי

וכל האירועים בוצעו ביחד עם המערער. מעשיו של המערער חמורים יותר ועל-כן לא חל עקרון אחידות הענישה. על כן יש לדחות הערעור.

דין והכרעה

8. המערער ובצרי הורשעו, על יסוד הודאתם, בפרשה של הונאה בכך שמסרו ביודעין המחאות ללא כיסוי לצדדי ג' תמורת טובין. עיון בהכרעות הדין מלמד על שותפות מלאה במעשים ללא כל אינדיקציה לכך שחלקו של המערער פחות מחלקו של בצרי, בניגוד לטענת המערער. אכן לבצרי יוחסו תשעה מעשי הונאה בהיקף של 83,461 ש"ח לעומת ארבעה מעשי הונאה אשר יוחסו למערער בהיקף 73,695 ש"ח. עם זאת המערער הורשע במעשה נוסף של מילוי ומסירת המחאות לא שלו, תוך הזדהות בשם אחר, וקבלת כספים בהיקף של 34,300 ₪. כן הורשע בעבירה של שיבוש מהלכי משפט. בצרי מצדו הורשע, בנוסף, במעשה של הפקדת המחאה ללא כיסוי של המערער בסך של 4,800 ש"ח בחשבון שפתח על שמו בבנק הפועלים לצורך הוצאה לפועל של הקשר בין השניים, שתכליתו, כאמור, לרכוש מוצרים תמורת המחאות ללא כיסוי. מכאן, המעשים בהם הורשעו המערער ובצרי דומים במהותם, אך המערער מעורב, בנוסף, בפרשיה נוספת של המחאות ובפרשת השיבוש אשר לא נזקפו לחובת בצרי, ומכאן שלא מתחייבת אחידות בענישה בגין כך, אף שעברם הפלילי של השניים אינו שונה מהותית. זאת ועוד, המלצותיו של שירות המבחן בעניינם של השניים שונה, וזאת בין היתר בשל הערכת שירות המבחן את מידת נזקקותם של השניים להליך טיפולי משלים אף לכך יש ליתן משקל.

לסיים, נעיר כי לגופם של דברים, העונשים שהוטלו הן על המערער והן על שותפו הנם מקלים מלכתחילה, כמו גם מתחמי הענישה אשר נקבעו בגין מעשיהם.

לפיכך, הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ב חשוון תשע"ו, 25 אוקטובר 2015, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

שירלי רנר, שופטת

כרמי מוסק, שופט

רפי כרמל, שופט
אב"ד